

Schoolplein 14 mooi initiatief

Soms met haken en ogen

In LO 1 schreven we over Schoolplein14 van de Johan Cruyff Foundation (JCF). Met eenvoudige middelen wordt je schoolplein omgetoverd in een aantrekkelijke speelplek. Is het gebruik langdurig of spelen de kinderen er alleen in het begin? Wat is er nodig zodat de kinderen blijven spelen? JCF vindt het belangrijk en doet daarom onderzoek naar de effectiviteit van Schoolplein14.

TEKST HANS DIJKHOFF FOTO'S @CRUIJFF FOUNDATION

Een school, zoekt financiering en vraagt een Schoolplein14 aan. Na het doorlopen van het startpakket wordt er door de leerlingen en leerkrachten gekozen welke coatings het beste passen bij de school zodat er lekker gesport en gespeeld gaat worden. De school is verantwoordelijk voor de wijze waarop het plein wordt gebruikt. JCF geeft een handleiding, een spelenboek, waarmee de school aan de gang kan. Inmiddels zijn er ruim 120 pleinen gerealiseerd en dit aantal wordt dit jaar verdubbeld. JCF monitort onder andere het gebruik Schoolplein14 en wat de gebruikers ervan vinden. Daartoe werkt ze samen met de Universiteit van Utrecht (UU) via het departement Bestuurs- en Organisationswetenschap (USBO). Een ander onderzoekspunt is het spelenboek. Is dit aantrekkelijk en gebruiksvriendelijk genoeg?

Metten is weten

Via het USBO wordt aan de gebruikers een vragenlijst ter beschikking gesteld en worden interviews afgenomen met zowel onderwijspersoneel als kinderen. Daarnaast organiseert USBO bijeenkomsten waarbij verschillende partijen met elkaar praten over zaken waar men tegenaan loopt bij het gebruik maar ook om te kijken hoe het Schoolplein14 breder kan worden ingezet (BSO- en buurtgebruik). Ik was aanwezig op een van die bijeenkomsten. Deze vond plaats in Ede op een school voor speciaal onderwijs: de Wegwijzer. Van de verschillende scholen waren de vertegenwoordigers enthousiast over Schoolplein14. Toch kwamen ze allemaal met verbeterpunten en dat is precies waar de Cruyff Foundation op zit te wachten. Ze doen dat door middel van vragenlijsten en dit soort bijeenkomsten.

Doel is om met elkaar tot nog betere ideeën te komen voor het gebruik van Schoolplein14 en dat de gebruikers elkaar ontmoeten.

Gebruikers

Alle PO-scholen kunnen een Schoolplein14 aanvragen en de inrichting wordt in overleg gemaakt. Zo heeft de school van Wieneke uit Rheden de coatings: sprintbaantje, cirkel, en een vlak op de muur; Bouke van de gastschool heeft de netspelen coating, atletiekbaan en een materialenpakket; de school van Ron uit Oss heeft gekozen voor een atletiekbaantje, bullseye speelcirkel en de freeplayer (mobiele basketbalpalen).

Er wordt gevraagd waar de leerkrachten tegenaan lopen bij het gebruik:

Het plaatsen van het bord met 14 (!) regels geeft hier en daar problemen. Maar ook de hoeveelheid regels is een bezwaar. Daarentegen is de uitstraling weer heel belangrijk! Het idee is ook mooi. Het hoort er onlosmakelijk bij. Wanneer je het met picto's kan maken, zou dat mooi zijn dat is makkelijker voor de leerlingen. Ron: "Waterdruppeltjes. Water is het probleem met de coatings. Als het regent, dan zijn er snel plassen op de coatings/veldjes, dus het wordt heel glad. Je moet met een trekker de plassen weghalen. De naden van de stoeptegels zijn ook dicht geleverd".

Bouke: "De drukte is kenmerkend. De leerlingen hebben hulp nodig. Leerlingen hebben hulp nodig om overzicht te krijgen in schoolplein14. In de ochtend komen de kinderen

binnen met busjes; er is een buswacht. We hanteren een weekrooster; ene week basketbal en andere week volleybal. De buswacht zet dit klaar. Er is een leerkracht nodig om teams te maken en het spel te spelen". Die spelen kunnen de scholen halen uit een spelenboek dat door JCF ter beschikking wordt gesteld. Schoolplein14 wordt breed gedragen maar veel groepsleerkrachten hebben niets met sport. Kinderen enthousiasmeren als je zelf niet enthousiast bent, is dan best wel lastig. Hoe kunnen we het structureel leuk houden? Hier ligt een taak voor de pleinwacht! De algemene lijn is dat er altijd begeleiders moeten zijn om te zorgen dat er gespeeld blijft worden. Ook het inschakelen van leerlingen uit groep 8 wordt hierbij als optie genoemd. De school krijgt ook een coachjasje van JCF, zodat de leerling herkenbaar is in zijn rol.

Door het touwspringveld van Cruyff op het speelplein, wordt deze activiteit ook fanatiek in de gymzaal gedaan

Ook met de aanloop naar het gebruik kun je iets doen. Aline: "De instructies moet je niet zozeer richten op vakleerkrachten maar zo simpel maken dat leerlingen het kunnen uitleggen". Bouke vult aan: "De spelkaarten moeten simpeler en meer visueel zijn. Daar zijn we nu mee bezig samen met JCF".

Alternatieven

Er wordt gevraagd om aan te geven wat er kan worden verbeterd. Verschillende alternatieven passeren de revue.

Digitalisering is er een van. Je kunt voor de pauze het smartbord gebruiken om spellen uit te leggen. Een mogelijkheid is om een app te ontwikkelen die op het plein zelf kan worden gebruikt.

Je zou filmpjes kunnen maken met speluitleg a la Explayn. Of werken met kaarten als bij de lesbrieven van Harry van der Meer. De school blijft altijd aanwezig en verantwoordelijk. Natuurlijk gaat het ook over de gymles. Daarbinnen kun je gebruikmaken van Schoolplein14. Maar ook kun je binnen de lessen spellen voorbereiden die dan daarna zelfstandig kunnen worden gespeeld. Zo kan Schoolplein14 een mooie aanvulling zijn op de gymlessen. Het vraagt natuurlijk wel een vakspecialist die dit goed kan begeleiden. Door het touwspringveld van Cruyff op het speelplein, wordt deze activiteit ook fanatiek in de gymzaal gedaan. Dus de wisselwerking kan ook andersom zijn!

Speciaal onderwijs: andere benadering

In het gesprek werd duidelijk dat het spelen van de kinderen op een school voor speciaal onderwijs van een andere orde is dan in het reguliere onderwijs. De vertegenwoordigers (hier cluster 2 en 3) vertelden dat er zonder begeleiding niet gespeeld kon worden. Voor hen is digitalisering lastig. Na de uitleg gaan de jassen aan en wordt naar buiten gelopen. Dan zijn de kinderen alweer vergeten wat ze kunnen doen. Een opgenomen spel op een andere plek geeft verwarring voor dit type kind. Ze hebben geen herkenningspunten.

De aangegeven spelletjes in het door JCF beschikbaar gestelde spelenboek zijn te ingewikkeld om zelfstandig te doen. Docenten

Contact: hans.dijkhoff@kvlo.nl

moeten er tijd in steken om het te lezen, te begrijpen en aan de kinderen uit te leggen en om ervoor te zorgen dat het niet uit de hand loopt. Daar hebben de groepsleerkrachten niet altijd zin in. Dat is ook wel te verklaren. Dan hebben ze ook nog maar tien minuten pauze, dus in de pauze wachtlopen betekent geen privé pauze. Het staat of valt bij de persoon op

Schoolplein14 wordt breed gedragen maar veel groepsleerkrachten hebben niets met sport

het plein, de begeleider. Een alternatief is het inschakelen van stagiairs. Die zijn fanatieker dan leerkrachten. En dat geldt niet alleen voor het speciaal onderwijs.

Vervolg

Alle deelnemers zijn het erover eens dat dit soort bijeenkomsten zeer waardevol is. Een compliment richting JCF is op zijn plaats. Daarnaast is het zeer waardevol dat je als collega's ervaringen kunt uitwisselen. Er wordt nog gefilosofeerd hoe nu verder. Er komen verschillende ideeën los.

Wieneke oppert het idee om een jaarplanning te maken voor docenten; dan houd je het voor de kinderen leuk, nieuwe spellen. Een soort lesmethode maken. Dat kan bijdragen: hoe zorg je ervoor dat het interessant blijft?

Hoe meer kader; hoe actiever het wordt gebruikt. Dus JCF zou hierin een rol kunnen vervullen.

Een mogelijkheid dat er een mail komt, dat er op de eventueel te ontwikkelen app nieuwe spellen voor het nieuwe seizoen staan. Er moet echt worden gezonden! De app is de toekomst. Bijvoorbeeld door op de app aan te geven welke coatings er op je plein aanwezig zijn. Vakleerkrachten: de spellen zijn makkelijk toepasbaar in de gymles.

Ron: klassen wedstrijden laten spelen. Het scholenkampioenschap. JCF kan good practices op hun website zetten.

Als JCF de samenwerking zoeken met de combinatiefunctionaris. De scholen zelf hebben over het algemeen geen sportstagiaires. Deze zijn er wel bij de combinatiefunctionaris. Wieneke heeft twee stagiaires op JCF gezet.

JCF heeft niet alleen een product ontwikkeld omdat het leuk is. De intentie is echt kinderen meer te laten bewegen en dat op de best mogelijke manier te doen. Daartoe monitoren ze hun in initiatief. Door dat samen met de vakleerkracht te doen zorgt ze er ook voor dat de kinderen goed leren bewegen! ■

